

Høringsnotat for Natura 2000-område N57 Silkeborgskovene

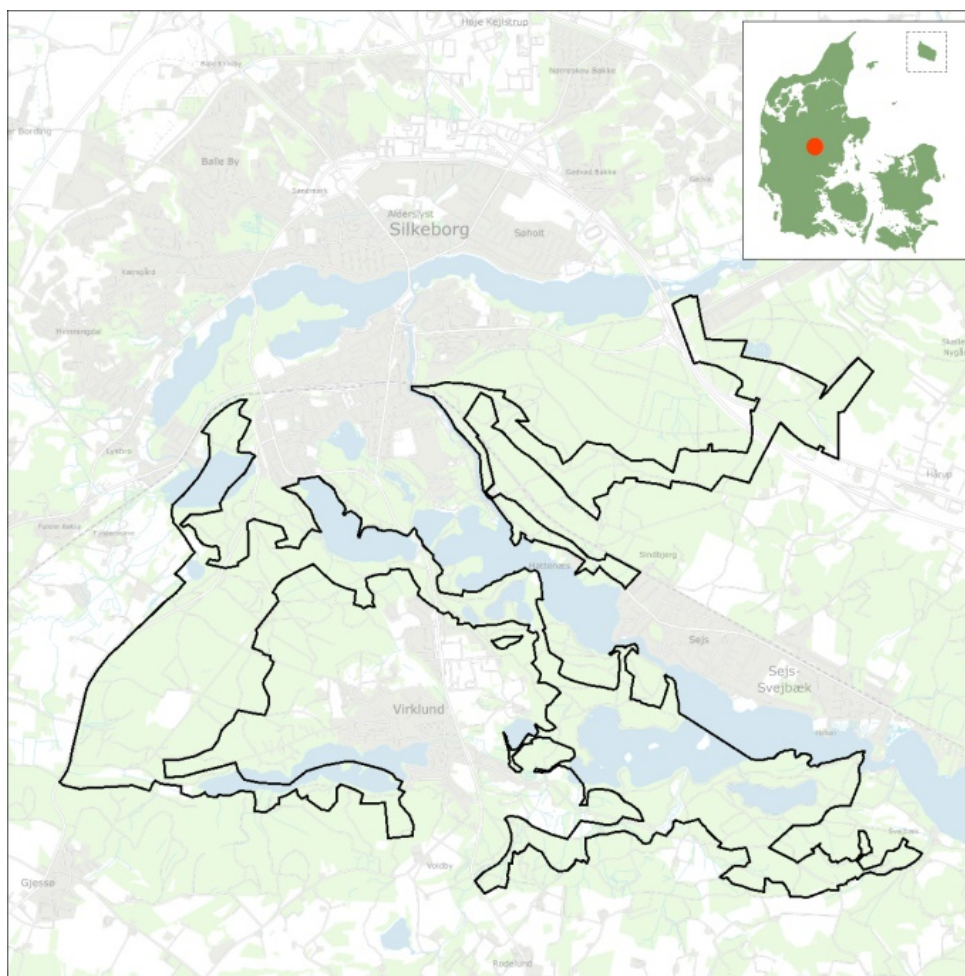
Notat vedrørende høringssvar til forslag af 2017 til justerede Natura 2000-områdegrænser for N57 Silkeborgskovene

Forslaget til justerede Natura 2000-områdegrænser for N57 Silkeborgskovene har været i offentlig høring fra d. 28/9 2017 til d. 3/1 2018.

Indkomne høringssvar ses på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>

Oktober 2018: Som nævnt i afsnit 5.2 "Den videre proces" har Miljø- og Fødevarerministeriet haft en bekendtgørelse i høring med henblik på at opdatere Natura 2000-områdegrænserne. Høringssvarene, der vedrører dette Natura 2000-område, er omtalt i afsnit 6, som er tilføjet efter høring af bekendtgørelsen. Derudover er afsnit 1.3 blevet udbygget.

1	Grænsejustering for Natura 2000-området.....	3
1.1	Indledning.....	3
1.2	Danmarks udpegning af Natura 2000-områder.....	4
1.2.1	Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser.....	4
1.3	Kriterier.....	4
1.4	Høringer.....	6
2	Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N57 Silkeborgskovene	7
2.1	Sammenfatning af høringsforslaget.....	7
2.2	Sammenfatning af høringssvarene	7
3	Høringsvar vedr. generelle emner.....	7
3.1	Lovfortolkning, retsgrundsætninger mv.....	7
4	Behandling af områdespecifikke emner	8
4.1	Habitatområde H181 Silkeborgskovene	8
4.1.1	Høringsforslag	8
4.1.2	Indkomne høringssvar.....	9
4.1.3	Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer.....	15
4.1.4	Opsamling.....	15
5	Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N57 Silkeborgskovene	16
5.1	Opsamling	16
5.2	Den videre proces.....	16

Figur 1. Gældende afgrænsning af Natura 2000-området N57 Silkeborgskovene

1 Grænsejustering for Natura 2000-området

1.1 Indledning

Dette høringsnotat behandler høringsvar for dette specifikke Natura 2000-område. Af høringsnotatet fremgår også dokumentationen for de konkrete justeringer af Natura 2000-områdets grænser. Der er ligeledes udarbejdet specifikke høringsnotater for øvrige Natura 2000-områder, hvor afgrænsningen er blevet justeret. Desuden har Miljøstyrelsen udarbejdet et generelt høringsnotat, som behandler høringsvar vedrørende generelle forhold, spørgsmål og problemstillinger.

Formålet med justeringen bygger på aftalen om Naturpakken, som blev indgået af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i maj 2016.

Aftaleteksten lyder: *"Tilpasning af Natura 2000-områdernes afgrænsning
Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen."*

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål.”

I aftalen er det således aftalt, at Natura 2000-områderne skal tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Efterfølgende har aftaleparterne bag Naturpakken i forsommeren 2018 ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. Resultatet er, at Natura 2000-arealet samlet set reduceres med ca. 29.900 hektar, der primært er intensivt drevne landbrugsarealer og byområder, som Miljøstyrelsen vurderer ikke har væsentlig betydning for beskyttelse af naturtyper og arter omfattet af naturdirektiverne. Natura 2000-arealet udvides med ca. 30.900 hektar nye naturarealer, der primært er beliggende på Naturstyrelsens arealer, og som vil have væsentlig betydning for beskyttelse af habitatnatur og arter omfattet af direktiverne.

1.2 Danmarks udpegning af Natura 2000-områder

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder og 261 habitatområder, som tilsammen udgør 250 Natura 2000-områder. Danmark har p.t. udpeget godt 8 procent af landarealet og godt 18 procent af havarealet. De danske Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Natura 2000-områderne er med til at løfte Danmarks forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, hvor der blandt andet er krav om udpegning af særlige områder, som beskytter arter og naturtyper. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til, at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår gunstig bevaringsstatus.

1.2.1 Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser

Europa Kommissionen har i 2005 præciseret mulighederne for at ændre Natura 2000-områdegrænser. Herefter kan ændringer i grænserne for et Natura 2000-område ske ved opdatering af oplysninger i Europa-Kommissionens standarddatabase, som opdateres, når der foreligger ny viden eller nye nationale beslutninger.

I forbindelse med udtagning eller ændringer af habitatområder forudsætter det kommissionens godkendelse bortset fra tekniske fejlrettelser, som samlet udgør under 5 % af områdets areal.

1.3 Kriterier

Miljøstyrelsen har med henblik på udmøntning af Naturpakkens ønsker til justering af Natura 2000-områderne samt EU-kommissionens retningslinjer udarbejdet en række faglige kriterier for ændringer i områdegrænserne.

Disse kriterier præciserer, at enhver ændring skal kunne begrundes naturfagligt, og at ændringer som udgangspunkt skal ske på en måde, så der ikke opstår huller i Natura 2000 områderne. Samtidig bør Natura 2000-grænserne følge naturlige skel (f.eks. veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.).

I overensstemmelse med aftaleteksten i Naturpakken er der generelt ikke set på ændringer af grænserne for marine Natura 2000-områder. I visse særlige tilfælde er der sket ændringer, hvor det kan begrundes i hensynet til eksisterende aktiviteter såsom havneanlæg og i øvrigt er i overensstemmelse med Natura 2000-beskyttelsen.

De specifikke kriterier for at udtage arealer fra Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der kan udtages intensive jordbrugsarealer, arealer i byzone og arealer med tæt bebyggelse, sommerhusområder og arealer med særligt forstyrrende aktiviteter, herunder erhvervshavne. Det indgår dog også, at der ikke må udtages arealer med habitatnatur og levesteder med en væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget.

I fuglebeskyttelsesområder suppleres udtagningskriterierne med tre yderligere kriterier, hvorefter der skal foretages en konkret vurdering af arealets betydning for tilbagevendende trækfugle og fugle på områdets udpegningsgrundlag.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

Der er desuden udarbejdet kriterier for i hvilke tilfælde, et areal kan inddrages i et Natura 2000-område. Efter disse kriterier skal der tages udgangspunkt i, om arealet ligger i tilknytning til habitatnatur eller er et levested for bilagsarter. Derudover skal arealet have en god naturkvalitet.

Disse kriterier er suppleret med kriterier, som skal sikre, at eksisterende husdyrbrug ikke berøres af yderligere husdyrregulering. Dette er gjort ved at definere et areal rundt om alle registrerede husdyrbrug, inden for hvilket Natura 2000-områderne ikke er foreslået udvidet med ammoniakfølsom natur. I vurderingen indgår afstanden til nærmeste husdyrbrug. Denne vurdering bygger på de specifikke kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug. Der henvises til det generelle høringsnotat for nærmere oplysninger.

Der er desuden lavet supplerende kriterier i forhold til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder, hvor der særligt er lagt vægt på, om arealet har væsentlige forekomster af f.eks. sjældne bilag 1 arter, eller hvis arealet er med til at sikre et eksisterende områdes udpegningsgrundlag.

Der henvises desuden til det generelle høringsnotat, hvor de samlede kriterier fremgår som bilag.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. I forbindelse med gennemgangen af Natura 2000-områderne har Miljøstyrelsen desuden foretaget en berigtigelse af de eksisterende Natura 2000-

områdernes grænser. Dette er sket for at justere grænserne i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang, da Natura 2000-områderne blev udpeget. Dette er sket for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrensene og de oprindelige beslutninger, herunder de daværende høringssvar.

1.4 Høringer

Miljøstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med justerede Natura 2000-grænser ønsket en bred inddragelse af offentligheden i processen. Derfor har Miljøstyrelsen i løbet af processen foretaget flere høringer.

Først er der foretaget en teknisk høring af kommuner og offentlige lodsejere, hvor kommunerne i deres egenskab som myndighed blev bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kunne tages ud af Natura 2000-områderne. Naturstyrelsen og Forsvaret blev ligeledes inddraget i denne tekniske proces blandt andet i forhold til forslag til, hvor det eventuelt ville være muligt at udvide Natura 2000-områderne.

Dernæst er der foretaget en høring over et høringsforslag i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Som følge af ændringer på baggrund af modtagne høringssvar har et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser været i målrettet høring i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. De enkelte høringer beskrives nærmere i det nedenstående.

Gennem hele processen med tilpasning af Natura 2000-områdernes grænser har Miljøstyrelsen haft en løbende dialog med forskellige interessenter, herunder afholdt møder med Kommunernes Landsforening, KTC – Kommunalteknisk Chefforening, de enkelte kommuner, erhvervet (bl.a. Skovforeningen, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fiskeriforening), de grønne organisationer (Danmarks Naturfredningsforening, Birdlife/DOF) og Naturstyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af forslag til justerede Natura 2000-grænser har Miljøstyrelsen indhentet tekniske input fra kommuner og offentlige lodsejere. Kommunerne er i deres egenskab som myndighed blevet bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag omkring Natura 2000-områderne med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kan tages ud af Natura 2000-områderne.

På baggrund af blandt andet de berigtigede Natura 2000-områdernes grænser og tekniske bidrag fra kommunerne har Miljøstyrelsen udarbejdet et forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag har været i offentlig høring i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Høringen var annonceret i landsdækkende medie samtidig med, at der blev udsendt høringsbreve til interessenter og særligt berørte lodsejere (defineret som lodsejere med CVR-nummer indenfor grænserne af forslag til ny afgrænsning af Natura 2000-områder).

Der blev i alt modtaget ca. 1.100 høringssvar indeholdende ca. 2.000 ændringsforslag.

De modtagne svar fra denne høring gav i flere situationer anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000-grænser. Derfor udsendte Miljøstyrelsen et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag blev sendt i en høring målrettet lodsejere med arealer, hvor der foreslås yderligere ændringer i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000-områder. Denne høring blev gennemført i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. I høringsbrevene har der været angivet en begrundelse for de påtænkte justeringer. På baggrund af denne høring modtog Miljøstyrelsen ca. 150 høringssvar.

Der har i forbindelse med høringen i sidste halvdel af 2017 og den målrettede høring i maj 2018 været udsendt materiale og kort, som har beskrevet de påtænkte justeringer, ligesom der på Miljøstyrelsens hjemmeside har været detaljerede oplysninger om baggrunden for arbejdet med justeringer af Natura 2000-grænserne og kriterierne bag.

De foretagne høringer er sket for at skabe et mere præcist grundlag for de faglige vurderinger for nye Natura 2000-områdegrenser, som først med udstedelsen af en bekendtgørelse om Natura 2000-grænserne vil være endelige. De foreslåede justeringer i Natura 2000-områderne skal godkendes af EU-kommissionen

2 Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N57 Silkeborgskovene

2.1 Sammenfatning af høringsforslaget

Sammenholdt med den gældende afgrænsning af N57 er der i Miljøstyrelsens høringsforslag sket en række mindre udvidelser. Området er foreslået udvidet med mindre tilstødende naturarealer med bl.a. sø, kildevæld samt ege-, bøge- og elleskov.

Områdegrenserne er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

2.2 Sammenfatning af høringssvarene

Miljøstyrelsen har modtaget høringssvar indeholdende i alt 5 ændringsforslag med konkrete forslag til ændringer af Natura 2000-områdets afgrænsning. Forslagene er kommet fra Silkeborg Kommune og Dansk Ornitologisk Forenings-lokalafdeling (DOF Østjylland) og en lodsejer.

Ændringsforslagene indeholder både forslag om yderligere reduktioner og nye udvidelser af Natura 2000-området. Forslagene om reduktioner er begrundet med vejanlægsprojekter. Forslagene om udvidelser er bl.a. begrundet med muligheder for forbedring af habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget.

I de kommende afsnit er ændringsforslagene gengivet i hovedtræk. Miljøstyrelsens kommentarer til de enkelte emner er anført i kursiv.

Alle høringssvar kan findes på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>

I Miljøstyrelsens kommentering af høringssvarene henvises med links til eksisterende lovgivning og øvrigt materiale som f.eks. vejledninger, hvor dette er relevant.

3 Høringsvar vedr. generelle emner

Der er indkommet et høringssvar fra Silkeborg Kommune, der omhandler generelle emner.

3.1 Lovfortolkning, retsgrundsætninger mv.

3.1.1.1 Husdyrloven

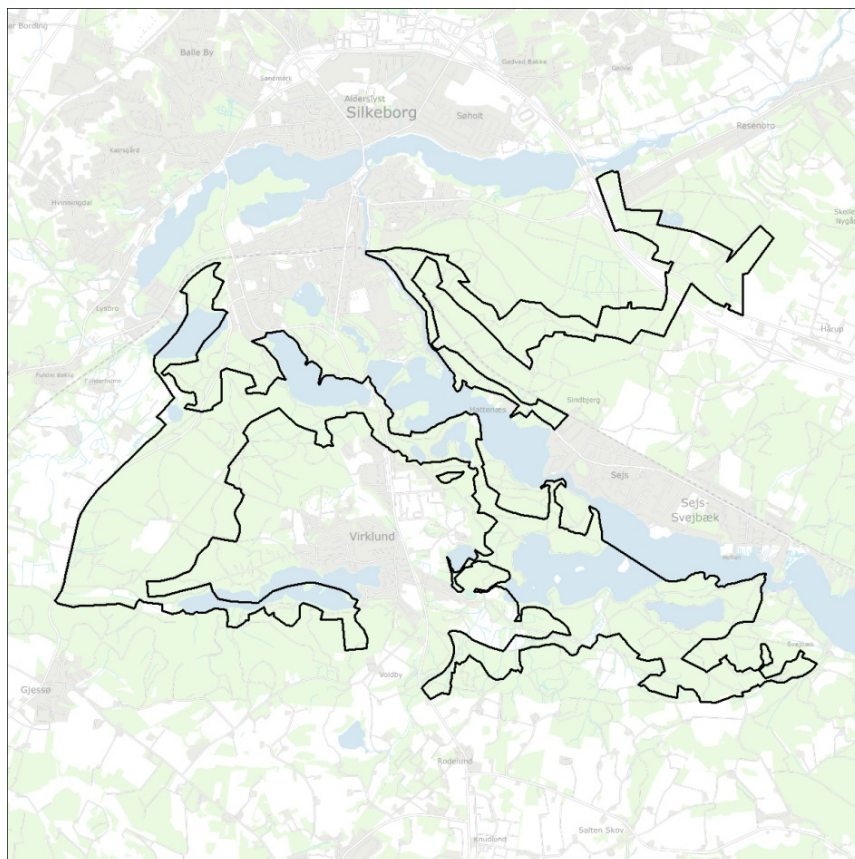
Silkeborg Kommune er i tvivl om Natura 2000-udpegningen kommer for tæt på to ejendomme med dyrehold syd for N57, og dermed afskærer ejendommene mulighed for udvidelse.

Høringssvar med bemærkninger af juridisk karakter herunder bemærkninger til ammoniakregulering i forbindelse med husdyrloven er behandlet i Miljøstyrelsens overordnede høringsnotat, som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk/graensejustering-hoeringsnotater.

4 Behandling af områdespecifikke emner

Område N57 Silkeborgskovene består af følgende habitatområde:

- H181 Silkeborgskovene

Figur 2. H181

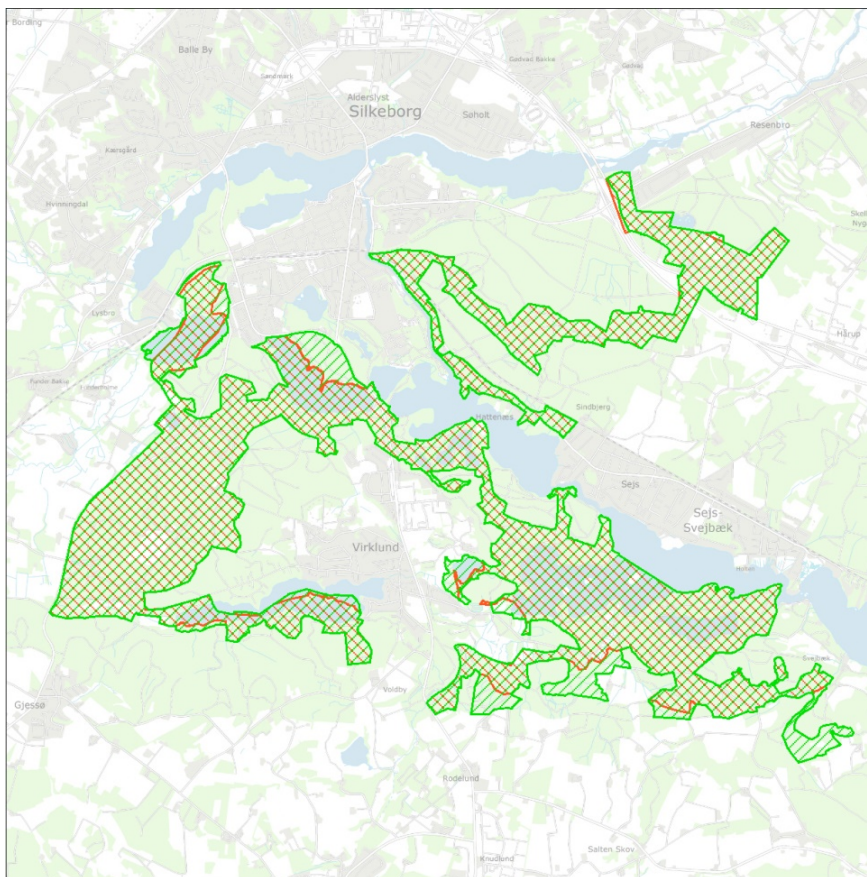
Høringssvar med konkret arealforslag til habitatområdet samt høringsforslagets forslag om justeringer i områdegrensene vil blive gennemgået område for område i de følgende afsnit.

4.1 Habitatområde H181 Silkeborgskovene

4.1.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er området foreslået udvidet med mindre tilstødende naturarealer bl.a. habitatnaturtyperne ege- blandskov, bøg på mor med kristtorn, elle- askeskov samt kildevæld. Områdegrensene er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 3 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for H181 Silkeborgskovene.

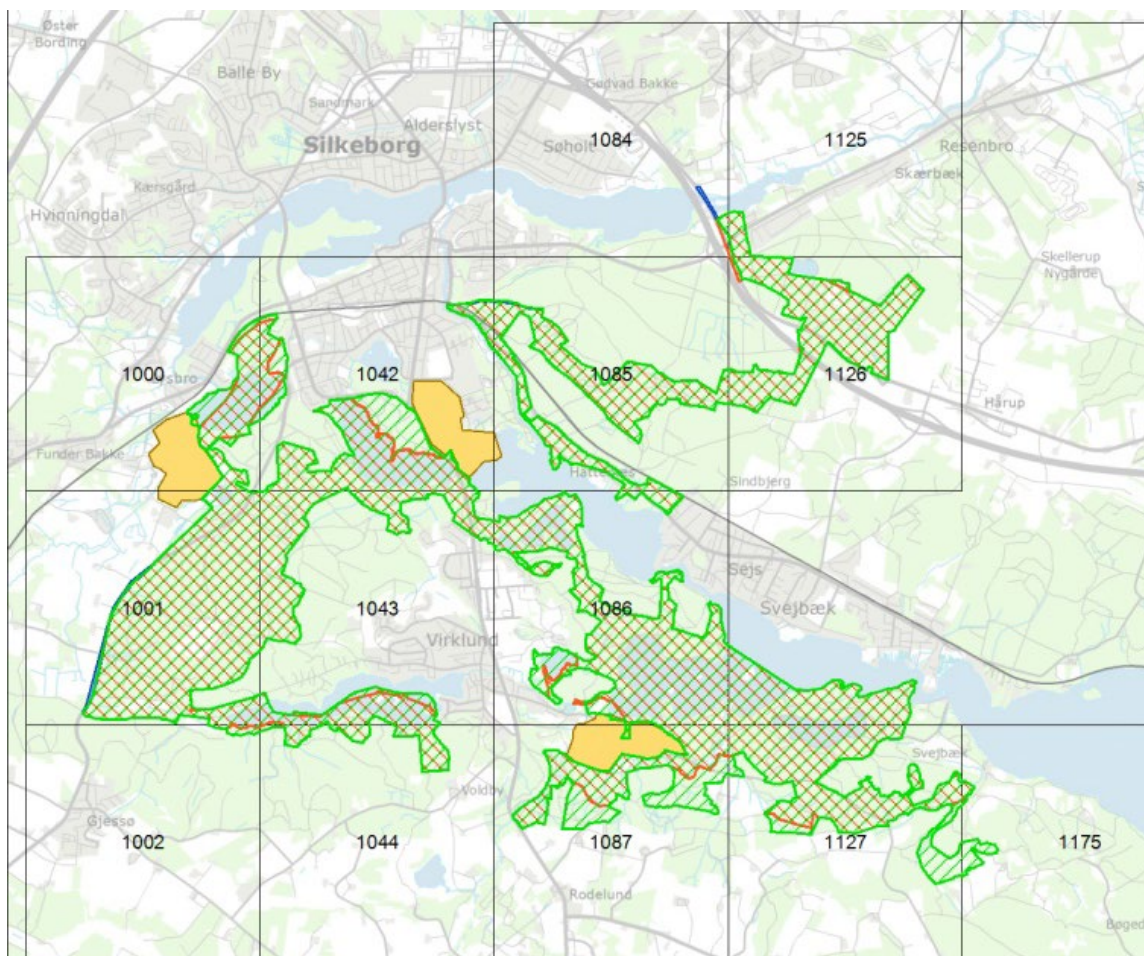
Figur 3. H181 Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angive høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

4.1.2 Indkomne hørings svar

Miljøstyrelsen har modtaget i alt 5 ændringsforslag til habitatområdet. Ændringsforslagene er fra Silkeborg Kommune og Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling (DOF-Østjylland).

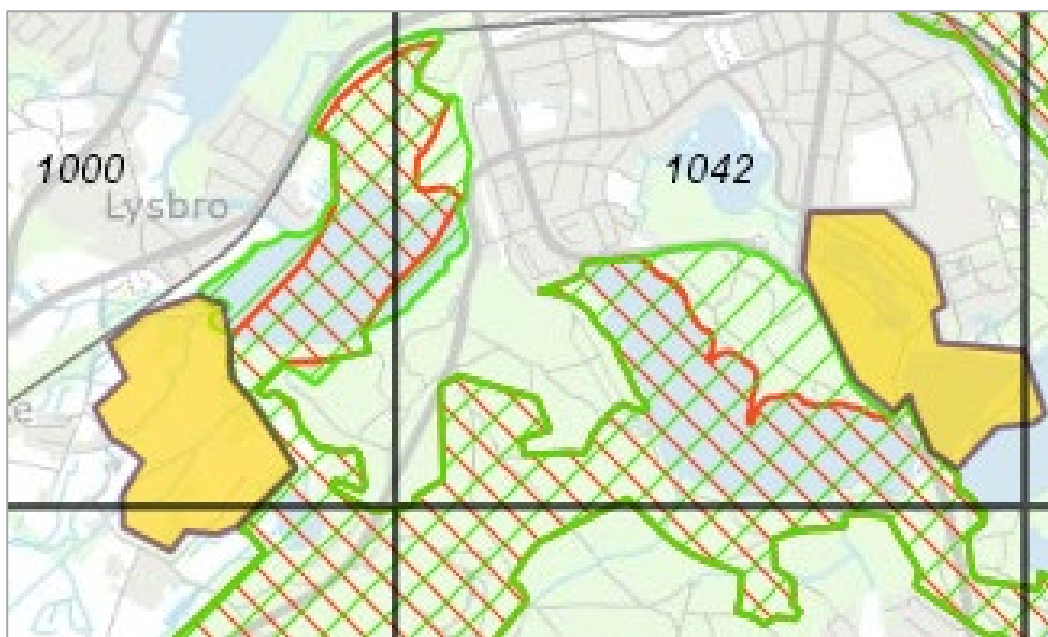
Ændringsforslagene indeholder både forslag om udvidelser og reduktioner. Samlet set er der foreslået reduktioner på 2,7 ha og udvidelser på 139 ha

På figur 4 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne gennemgås fra vest mod øst.

Figur 4. Habitatområde H181 Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

4.1.2.1 Kvadrat 1000 og 1042 – arealer nær Lysbro

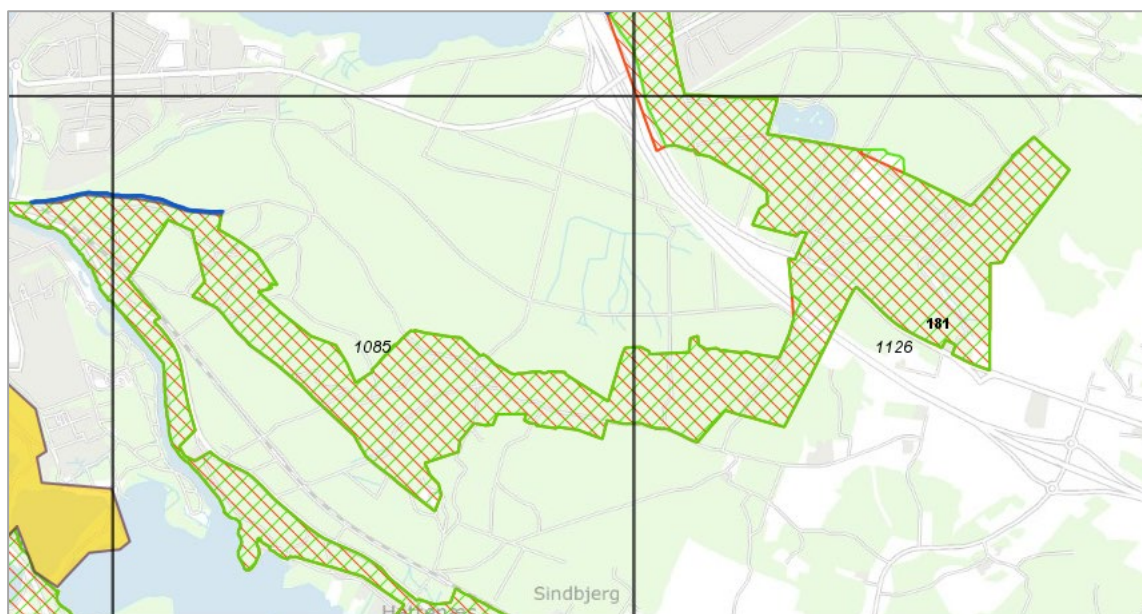
Figur 5. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 4. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet så hele Ørnsø inkluderes, samt med tre arealer i Lysbro Skov, ved Arnakke og nord for Almind Sø, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning, luftfoto fra 1995-2016 og den digitale højdemodel. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at arealerne kan karakteriseres som næringsrig sø, elle- og askeskov, bøg på mor med kristtorn og ege-blandskov.

Dansk Ornitologisk Forenings-lokalafdeling (DOF-Østjylland) foreslår Natura 2000-området udvidet med den nordøstlige del af Funder Ådal (Funderholme) og Vejlbo Mose. Desuden vurderer DOF Østjylland, at der er yderligere store statsejede områder i Silkeborgskovene, med muligheder for at forbedre eksisterende habitatnaturtyper, både lysåbne og skovtyper.

Miljøstyrelsen kan jf. datagrundlaget ikke dokumentere, at der på arealerne i Funder Ådal er forekomst af habitatnatur, arter eller levested for arter på habitatområdets udpegningsgrundlag. For at et habitatområde kan udvides forudsætter det, at arealet bidrager til beskyttelsen af direktivarter/-naturtyper. Et potentiale for, der evt. senere kan komme habitatnatur kan ikke alene begrunde udpegningen af et areal. For begge udvidelsesforslag gælder endvidere, at de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der i justeringen af Natura 2000-områderne fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer af Natura 2000-områderne jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegningsarealer. På den baggrund fastholdes høringsforslagets områdegrænser.

4.1.2.2 Kvadrat 1085 og 1126 – arealer i Silkeborg Nordskov

Figur 6. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 4. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med et mindre areal i Hårup Sande, og reduceret med mindre arealer ved Silkeborgmotorvejen, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning og luftfoto. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at arealet i Hårup Sande kan karakteriseres som tør hede. Arealerne der udtages er inddraget til motorvej.

Silkeborg Kommune finder det uhensigtsmæssigt at habitatområdet udvides, hvor den nye Nordskovvej skal forløbe. Kommunen foreslår den tidligere afgrænsning af habitatområdet fastholdt.

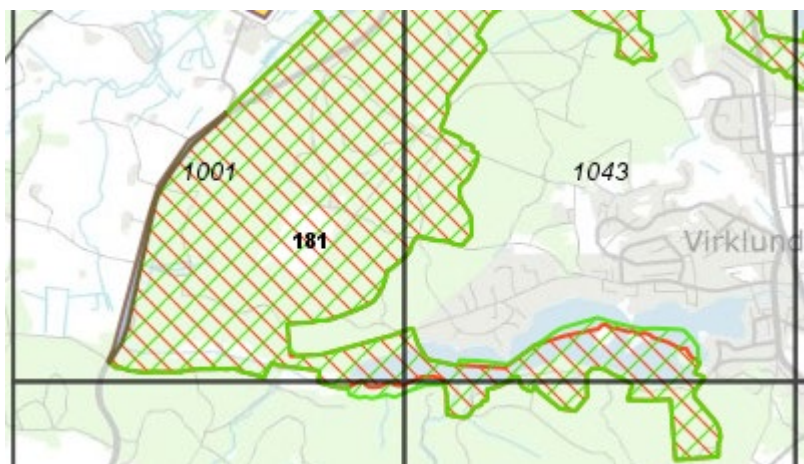
Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer i Silkeborg Nordskov som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Området ejes af Naturstyrelsen og indeholder bøg på mor med kristtorn og bøg på muld.

Miljøstyrelsen har gennemgået alle de eksisterende Natura 2000-områder for at berigtige de eksisterende områdegrenser. I arbejdet er indgået justeringer i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort og en gennemgang af de oprindelige høringssvar fra den oprindelige udpegnings af Natura 2000-områderne for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrenserne og de tidligere høringssvar (se vejledning til berigtigelse af områdegrenser). Miljøstyrelsen har i forbindelse med høringsforslaget til justerede Natura 2000-grænser taget udgangspunkt i de berigtede grænser. Det areal, som kommunen foreslår udtaget af habitatområdet, er et areal, som Miljøstyrelsen har justeret for at berigtige de eksisterende områdegrenser.

På baggrund af ovenstående imødekommes høringsvaret ikke. Mindre tilpasninger af habitatområdets grænser til naturlige skel imødekommes dog, som en teknisk fejlrettelse.

Områdets endelige afgrænsning fremgår af figur i afsnit 5.

4.1.2.3 Kvadrat 1001 og 1043 – arealer i Silkeborg Vesterskov og ved Thorsø

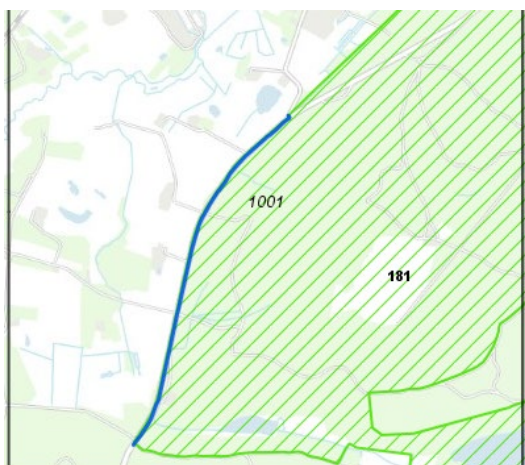

Figur 7. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 4. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De blå helfarvede polygoner viser forslag til reduktion.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med et areal i Thorsø Bakker samt arealer i Thorsø, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning, luftfoto fra 1995-2016 og den digitale højdemodel. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at arealerne kan karakteriseres som kildevæld, næringsrig sø og elle- og askeskov.

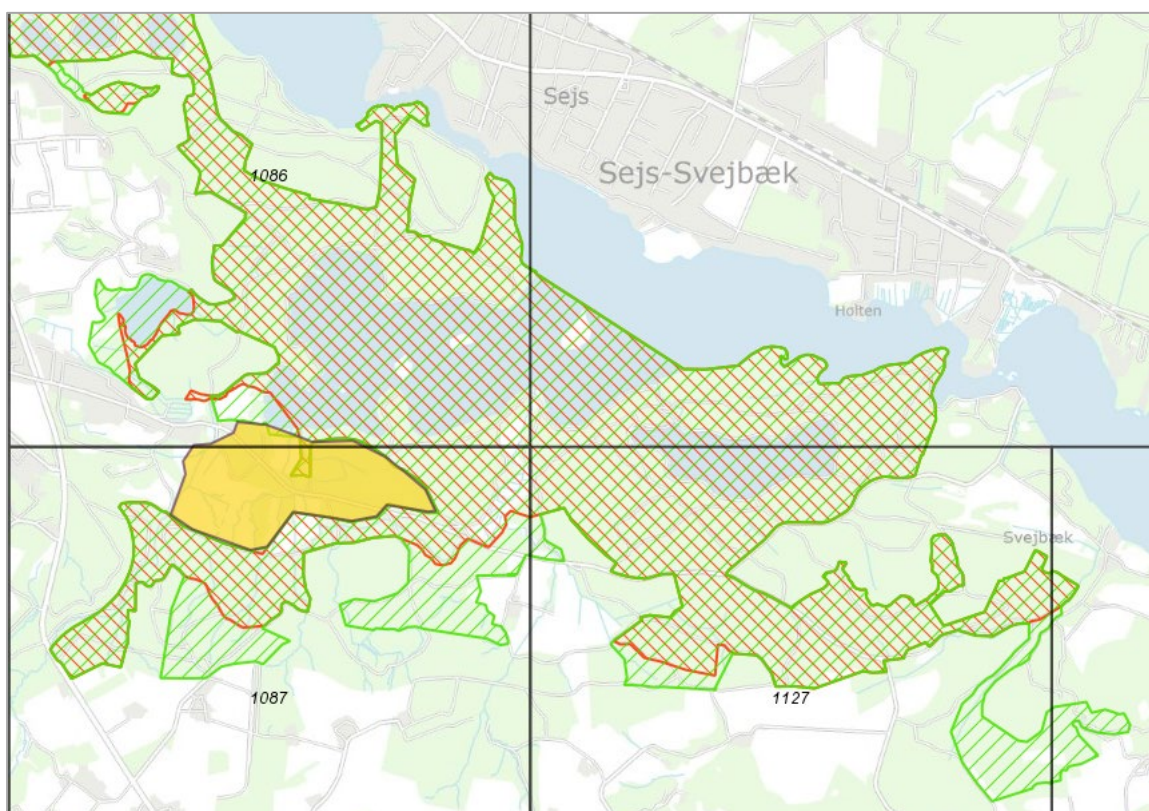
Silkeborg Kommune foreslår en reduktion, og oplyser at kommunen er i gang med at anlægge cykelsti langs Gjessøvej og derfor ønsker ikke at en udvidelse af habitatområdet, da dette kan være problematisk for anlæg og drift af stien.

Miljøstyrelsen har gennemgået alle de eksisterende Natura 2000-områder for at berigtige de eksisterende områdegrenser. I arbejdet er indgået justeringer i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort og en gennemgang af de oprindelige høringsvar fra den oprindelige udpegning af Natura 2000-områderne for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrenserne og de tidligere høringsvar (se vejledning til berigtigelse af områdegrenser). Miljøstyrelsen har i forbindelse med høringsforslaget til justerede Natura 2000-grænser taget udgangspunkt i de berigtigede grænser. Det areal, som kommunen foreslår udtaget af habitatområdet, er et areal, som Miljøstyrelsen har justeret for at berigtige de eksisterende områdegrenser. På baggrund heraf imødekommes høringsvaret ikke og høringsforslagets områdegrenser fastholdes. Mindre tilpasninger af habitatområdets grænser til naturligt skel imødekommes dog, som en teknisk fejlrettelse. Den justerede grænse ses på figur 8.

Figur 8. Den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og de blå streger angiver de opdaterede områdegrænser

4.1.2.4 Kvadrat 1086, 1087 og 1127 – arealer i Silkeborg Øster- og Sønderkov

Figur 9. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 4. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser forslag til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med et areal der forbinder Mørksø med den øvrige del af H181, med Ellesø og den tilstødende ellesump, ellesump sydvest for Borresø samt fire

primært skovbevoksede arealer i Sønderskoven, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning, luftfoto fra 1995-2016 og den digitale højdemodel. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at arealerne kan karakteriseres som næringsrig sø, kildevæld, rigkær, vandløb med vandplanter, elle- og askeskov, enekrat, bøg på mor med kristtorn og ege-blandskov.

Dansk Ornitologisk Forenings-lokalafdeling (DOF Østjylland) foreslår Natura 2000-området udvidet med et areal ved Rødkær Enge. Desuden vurderer DOF Østjylland, at der er yderligere store statsejede områder i Silkeborgskovene, med muligheder for at forbedre eksisterende habitatnaturtyper, både lysåbne og skovtyper.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar, der delvist imødekommes. Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer ved Rødkær Enge som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Området ejes af Naturstyrelsen og indeholder ferske enge.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrensene i hele habitatområdet. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrensene og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrensene og høringssvarene.

4.1.3 Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer omkring Silkeborgskovene som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Områderne ejes af Naturstyrelsen og indeholder primært nåletræsplantage samt bl.a. bøg på mor med kristtorn, elle- og aske skov, vandløb med vandplanter og næringsrig sø. Desuden er dele af arealerne levested for odder.

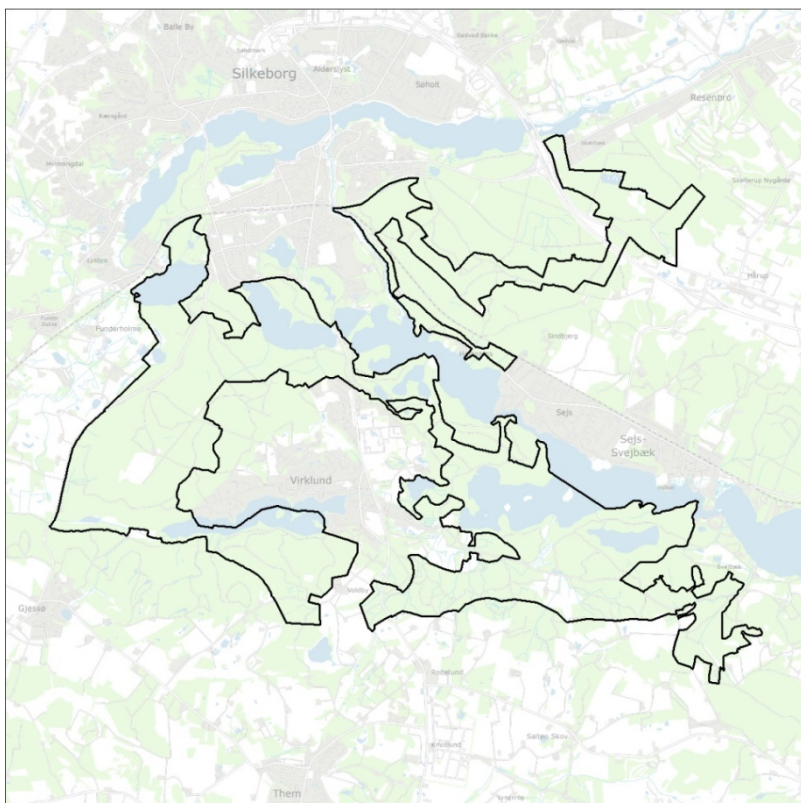
4.1.4 Opsamling

Områdegrensen for habitatområde H181 er justeret således at der er udtaget i alt 5 ha og udvidet med 519 ha.

5 Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N57 Silkeborgskovene

5.1 Opsamling

Afgrænsningen af Natura 2000-område N181 Silkeborgskovene er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar, høring 2018 af implicerede lodsejere og kommunen samt udlægning af Naturstyrelsens arealer. I alt udvides Natura 2000-området med 519 ha og reduceres med 5 ha. De endelige områdeafgrænsninger fremgår af figur 10.

Figur 10. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N57.

5.2 Den videre proces

Justeringerne af Natura 2000-områdernes grænser skal godkendes af EU-Kommissionen. På baggrund af de udarbejdede justeringer af Natura 2000-områdernes grænser udsteder Miljø- og Fødevareministeriet en bekendtgørelse, som sendes i høring 20. august – 17. september 2018 med henblik på, at de foreslåede udvidelser opnår beskyttelse som Natura 2000-områder. På arealer med foreslåede reduktioner opretholdes Natura 2000-beskyttelsen under den kommende dialog med EU-Kommissionen. Dette sker i overensstemmelse med EU-Kommissionens retningslinjer for ændringer i Natura 2000-områders afgrænsning.

Ultimo oktober 2018 underretter Miljø- og Fødevareministeriet EU-kommissionen om de foretagne og foreslåede justeringer af områdegrensene herunder præsentation af principper for justeringerne og arealmæssige konsekvenser. Dialogen med EU-kommissionen forventes afsluttet medio 2019, hvorefter de endelige Natura 2000-områdegrensninger kan fastlægges ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

6 Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelsesshøring

6.1 Baggrund

Som opfølgning på Natura 2000-grænsejusteringsprocessen forventes en ny bekendtgørelse om udpegning af administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) at træde i kraft den 1. november 2018. Bekendtgørelsen erstatter bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016.

Bekendtgørelsen har været i høring i perioden 22. august til 17. september 2018. I forbindelse med bekendtgørelsesshøringen er der kommet en række høringssvar vedr. specifikke områder og deres afgrænsning.

6.2 Høringssvar

Der er kommet ét høringssvar til område nr. N57 Silkeborgskovene.

Høringssvaret indeholder nye argumenter og oplysninger og er derfor behandlet her:

Silkeborg Kommune oplyser, at de er i gang med at anlægge cykelsti langs Gjessøvej, og ønsker ikke, at en udvidelse af habitatområdet må være problematisk for anlæg og drift af cykelstien.

Kommunen oplyser endvidere at de for tiden behandler en ansøgning, fra Them Vandværk, om tilladelse til etablering af en drikkevandsboring på et ny-udpeget hede-areal. Kommunen forventer, under forudsætning af, at der ikke er andre forhold ved ansøgningen, der er problematiske i forhold til Natura 2000, at kunne give tilladelse til drikkevandsboringen, også selv om området bliver Natura 2000-område.

Endelig konstaterer kommunen, at der i det endelige kort med den nye afgrænsning af Natura 2000-område nr. 57, er medtaget et areal som ikke fremgår af de kort i høringsnotatet, der viser foreslåede udvidelser.

Da arealet har meget stor betydning for et nyt vejanlæg – Nordskovvej, anmoder kommunen om, at den del, der ligger indenfor vejanlægget, udtages af Natura 2000-området.

Miljøstyrelsen skal med hensyn til cykelsti langs Gjessøvej henvise til s. 13 i dette høringsnotat, hvor det fremgår at habitatområdet her er reduceret som en teknisk tilretning. Denne del af høringssvaret giver derfor ikke anledning til ændringer i områdefafgrænsningen.

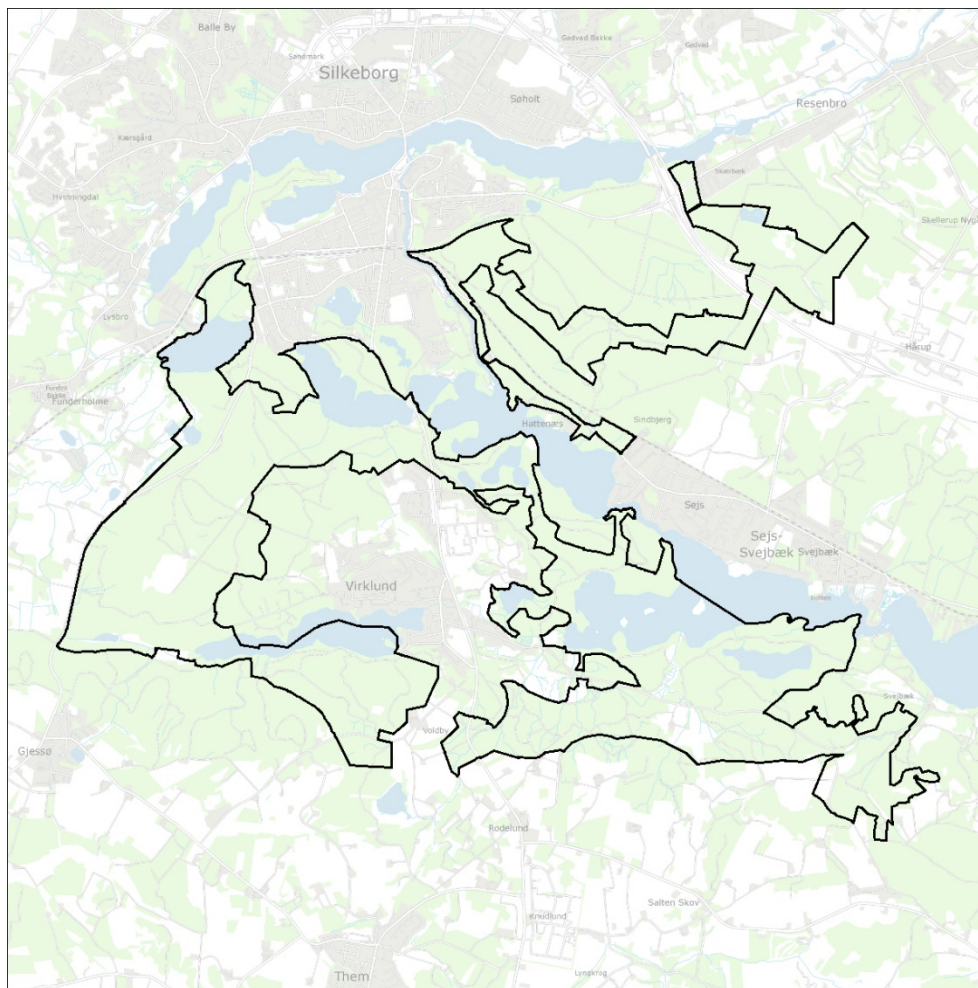
Hvad angår ansøgning om drikkevandsboring på ny-udpeget hede-areal giver dette ikke anledning til ændringer i områdefafgrænsningen.

Med hensyn til Nordskovvej er det Miljøstyrelsens vurdering, at det lokalplanlagte vejareal i Silkeborg Nordskov, udtages af Natura 2000 området. På baggrund heraf foretages en justering af områdegrensningen som er vist i figur 11.

6.3 Opsamling

Afgrænsning af Natura 2000-området N57 Silkeborgskovene er justeret på baggrund af Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelsesshøring. I alt udvides Natura 2000-området med 529 ha og reduceres med 6 ha. Den endelige områdegrensning fremgår af bekendtgørelsen, der forventes at gælde

fra 1. november 2018, og kan også findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. Den endelige afgrænsning kan desuden ses på nedenstående kort.

Figur 11. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N57 Silkeborgskovene.